

P

S

O

H

O

L

E

P 29634

SIH POOLE

№2.

Veebruar, 1923.

4 aastakain

Pilt loodusest ja elust

On tali... Mii riik on igal pool. Maa on kaetud lumega, kui valge vaibaga, isegi mets, mis seel nii uhalt oma rohelisti latru taeva poolt tõstis ja oma jõu peale toetades, valmis oli võitlenu, kummandab niivid kumvalt, mahajäetult oma oksid vägevama es. Väsinud on ta võitlenuisest ainult kahju oli ta saanud.

Kadunud on ta ilusad rohelistid lehed, kadunud kõik ta ilu, ta uhkus. Muid teab ta, et on vägev, rääsi suurem võim, mis ta uhkust koristab. Taavas vilguvad tähed kutsudes, meditades üles-sinna, kus on lõppenud tormid. "Hus öö..." nii vaikuis. Ka sügisesed tuuled ja tormid on möödas ja ronnustada. Kinnult üleskistud kinnud ja kuivad oksid annavad

tunnistust, et on olnud võitlus, raske võitlus elu ja surma peale. See üksik puu seal metsa ääres, kuu oli ta võidelnud, kuu vastu pannud, kuid süski pidi ta langema, tal polnud tuge... Ka meri, mis sügisõit nü kohutavalt möllas ja lainid kõrgele kaldale peiskas, näib ruinuvat. Mõned laavarüümad siin ja seal tahavad meile jutustada tormi peirus-
tandust. Ka siin on ta amale ohrit nõudnud...

Ugri tormi vaiaisel talve öhtel säravad lund ja sätendavalt tähti vaadeldes. Kasen oma vaimeistore
est tormi järeldused mööduda. Mis tahavad nad
mulle öelda? Kas seda, et ka minu elu võitlus on,
võitlus hea ja kurja vahel? Kuid, kumb võidab!...
Vah, just seda tahab ta öelda, võitlema pean ma,
sest siin ilmas pole puhkust, pole rahu. Torm... Kuid
palju tormind ei ole meie elus, mis meilt võrk ta-
havad rüüda. Kuid tormid peavad olema, peavad
olema viisatused, võitlused, sest siis saame tugevaks. Ennis
mees, kes viisatust kannatab... Kuid kui pae,
mis murdus ja kui laev, mis vajus, vajuvad paljud
kaovad sügavusse, kui ei ole jõhti, ei ole teieimeest,

ega avitajat, Jesusiga tõmmis alla on auline, Tema
siisatusist puhtalt läbi minna, Tema peale rõõk
noormad vurretada. Ainult Jesus, meie truue sõber,
võib meid võidule.

Üksinda on kardetav elumerele sõuda. Tõmm tõuseb
ja kadunud aled sa. Tuleb meele mu soohõde. Mii
täis elu ja rõõmu oli ta. Üksi tahtis ta ilmast, läbi
tungida, amali ise teid rajada õnne poole. Omm rõõm,
lõbu, elu maitsumine - see oli ta siht-ideaal. Täitsida,
kuni rõõk mööda, noorena lõbu tunda; vanana
on aega küll piad norutada, naandis ka surra... Kuid
ta ei teadnud surma soledusest, ei tunnud ta
jääsilma eae puudutamist, sellepärast võis ta
hõisata... Aga nüüd, kus on ta muutunud, kus
jäeb veel hiiie ta hinges järele: - "Elu, elu andke
mulle! Ma ei toha surra, ma kardan teda." Nüüd kumeb
ta et an hilja, ta peab surma, peab kaduma siit ilmast.
Tal ei alnud igavest sõpra! See on tõstne näide elust, mis
ka ütleb, et meie ama jõud väeti on, meie langeme.

Tähed tehavad mulle öelda, et ma valgus
oleksin, paistaaksin pimedas rahva soosel, näitaksin teed

Laenu linna poole üksikule väsimud rändajale...
See üksik vanane seal terajal, mis väsinult sammub
ta edasi, ilma eesmärgita, sihita. Rahu otsib ta süda,
võib rahu, millest laulsid inglid jõulu ööl. "Kust
kian mu rahu kus vaist mu südame piin?"
sositavad ta huuled. Seal tuleb talle meele jutt
lapsusest, kes vaesis laudas kõvade heinte peal
sündis. Ema oli talle jutustanud sellest armastuse
jumalast, kes ennast ohverdas. Neid on ta nii vana,
nii väsimud, kui unenägu on noorus läinud. Lapsena
oli ta õnnelik õnne, siusaluud, mured,
riisusid talt kõrk ära ja ta liigeses isea sügevamalt.
Neid tunneb ta oma puutust, oma jäätust ja
palves tõstab ta oma sustuvad silmad taeva
poole. Seal tunneb ta rahu, tunneb rõõmu, ta
hakkab laulda ühes inglitega jõululapssele süütust,
kes ka tema eest on ilmale tulnud ja tema
üleastuomisid surmaga kustutanud. Kuid ta peab
vaikima, ta jõud on otsas, kui vana puu peab
ta kaduma teed tehes noorematele...

See oleks hoiatus meile noortele. Me
peame neid tähtsana, peame neid võtma kanda,

est vanusele meid jääd otses. Meid on veel ha-
ar, sellepärast tõstame üles laisad ränd, rüütuime
naha need luimuse isked. Püüame edasi tuua
kodumaa poole ja püsime kätt kõrgile, näitame
teed teistele. Ainult võideldes, paludes ja valudes
jäuame edasi. Ette kiit! vähem raske on võidelda,
ilm nii väga meelitab, kindlaks peame jääma.
Edasi, jääb minu hüüdsõnaks, et ma kiit! Ah,
"ti karmistunud ja oma sõpra olen parvastanud,
jääb minu igatsus puhtamaks kindlamaks suada.
Armastame neid veel teisi, astugem julgelt Jeesuse
jälgedes, sest "Ainult see seisub, mis armastus teeb."

M.

Üksinduse kõrbes

"Kõrveta päike, kõrvetu halastamatu!"
Lõas tungida see seired leestulisetena nooltena me-
hinge, kus surmavad nad seal viimse elu südamekise.
"Ja mõlled, et kaeban ma, et nean enda saatust
et sisendades meelt ära heidan.

"Ei, ma ei kaeba, ei sisenda

"Ma olen õppinud vaarima

"Kõneta siis päise, kõneta halustamist! Ma tahan
 kõndida mõtteta, sõnuta, otstarbeta. Kõndida ei mida-
 ei nähes, ei midagi teades, ei midagi tundes." Kõndida
 seni seni

Nii lausudes
 ke teekäija väl-
 pead, surub
 huuli äpsteise
 nit edasi.

Kui
 meid paistab ta
 meid ja äss-
 sammud.
 ab tühise, trots-

enam ei tussa...
 tõstab üssek kõr-
 iasutsevalt oma
 kõnemini oma
 vastu ning sõn-

rahutu ja väsi-
 nägu, kui tiidi-
 kõislast ta
 silmis aga leigit-
 lise, järeleandma-

ta oma saatuse vastu. Kuid süski, kes lähemalt tema
 peale silmitab, leiab varsti, et see ainult mask on, mida
 ta hädasünnil kannab, et varjata oma hinged kuris-
 tiku, kuristressu, suhu maetud mälestus röövelast asjata
 otsimisest, maetud vägistatud igalsused, maetud lootused.

Kuis sattus ta siia, kus igalt poolt teda piirab
 otsatu liivmeri, kus tawas nii värvitu kui liiv, kus ta
 sõnnib, kus västnud silm asjate otsib ka vähemat
 vahetust? Kuis sattus ta siia?

Ei tea ta enam seda. Teab ainult, et taha jäi kõrve,
et ees ootab kõrve, et paremalt ning pahemalt poolt
teda püüab ka kõrve. Väi kas teab ta seda tõesti?
Küll mitte. Sest kui ta seda teaks, kui ta seisukord
omas täies lootusetuses tema silmade ees seisaks,
ei sõnniks ta enam nii ükskõiklaselt edasi.
Et, vaid siis peidaks ta enda pead tulesse liiva
ning nutaks. Nutaks seni, kui viimne pisar ta
silmist, viimne veretilk ta nõrkeneid ihust liiva mahtud..
Kuiis sattus ta süia?

Ta vaevab enda pead ning katsub mõtetes teed mööda
tagasi käia, millel kõndides süia sattus. Vaid ajata
ta vaev. Ei leia ta ka mõtetes enam teed tagasi
elavate mahti, mille mälestuski kõrbe liiv üra meelas.

Ja viimases tal paistab nagu alks see
ikka nii olnud. Nagu alks ta ikka kõrbeteed käi-
nud, ei üal midagi teist tunnud, kui päikuse ab-
tumat kõrvetamist, kõrbe põletavat liiva, lämme-
tavat tolmu... Kuid vajumas ka päise. Mõni
minut seisab ta veel verisena kerana horison-
dil, veel viimast sõrda põletades tühise rauana
süis koob ta liivasingaste taha. Oütsetena font-
dina langevad õised varjud.

Kas öö taob lähedust? Oh ei!

Palavuse asemel ümbritseb äranõrkemud teekäija tse-
terat sülm, ta põeb igasse liigesesse, sureb ama jää-
sarnased säed nõrgalt tuksuva südame ümber, püüdes
keda seisma panna. Nägi silm enneem vähemalt
liiva ning värvitumat taevast, ei näe ta müüid enam
midagi. Ei midagi...

Teinud pöördab oma pilgu rüespooli, pilgu mis müüid
nu... nuid, nii väsinud. Kuhu radus... kuhu
kui... kutsutse oma saatuse vastu?

Nüüd... an paljud, lootusetuses nutjad silmas
Kas ei üal, ei üal lõpe kõrbete, kas silm veel mis
dagi enam ei näe, an's öö igavene?

Kui rüesik ta an. Müüid alles tunneb ta seda.
Müü rüesik keset otsatumaid liivlaineid, mis ta silm
enam ööpimeduses ei näe ainult aimab.

Müü rüesik...

Müüid see seal taeva pimedal loetusel, kas ei olnud
see täht, mis tõusis? Ja see seal, kas ei olnud see
terre, kolmas.

Kui nõiatud kõngab teekäija pilk rües rüetel
kõusvatel tähtedel, mis varsti kogu taevast katavad.

Ja nii need imetletes aimab ta vähehaaval
suurt saladusloku tõtt: ainult siis, kui väim-
ni volguse kür radus, võis tähtede miriaad

omas täies hülguis särada.

"a äkki tal paistab nagu panes keegi nii õrnalt
oma süd te ümber, nagu silitaks need ta kahvatet
palet, nagu soostaks vaikne hääl julgustuses: „Hra
karda, ära karda, sest mina olen sinuga."

Ja tasa, tasa hakkab ta hinges helisema ime õrn,
ülendav laul mis ikka enam paindudes viimases
koogu ta olemise täidab:

Ja kui ma ka kõnnin surmavarju orus, ei
karda ma ühtegi, sest Sina oled minuga...

Sina minuga, Sina minuga, soostavad rõõmuvärinas
hüüed.

Ja edasi kõnnib teekäija ei enam arunduse, ei enam
mahajäetuse tundega hinges. Kõnnib edasi teadmises,
et es aotab hommiku, sätendav hommiku elavate maal..

Daniel Fischer.

Uued vägavaated noortemeeste hõis.

Noortemeeste Formeond on pikema vaiksuse järele
niiid sord oma tegevust uuesti alustanud. Esimesel
koosolekul otsustati järjekindlalt iga pühapäeva
hommiku koos käia palvetamas, lähiväärismas,
vastastikkü üksteist julgustamas usuõitlustes. Teisel
koosolekul, 11 veebruaril viibis meie seas H. L. Marley,
kel südame ligidal nii väga noortemeeste hõis.
Ja andis ka mõned tegelikud näpunäited, kuidas
korraldada, töötada formeondas. Formeond

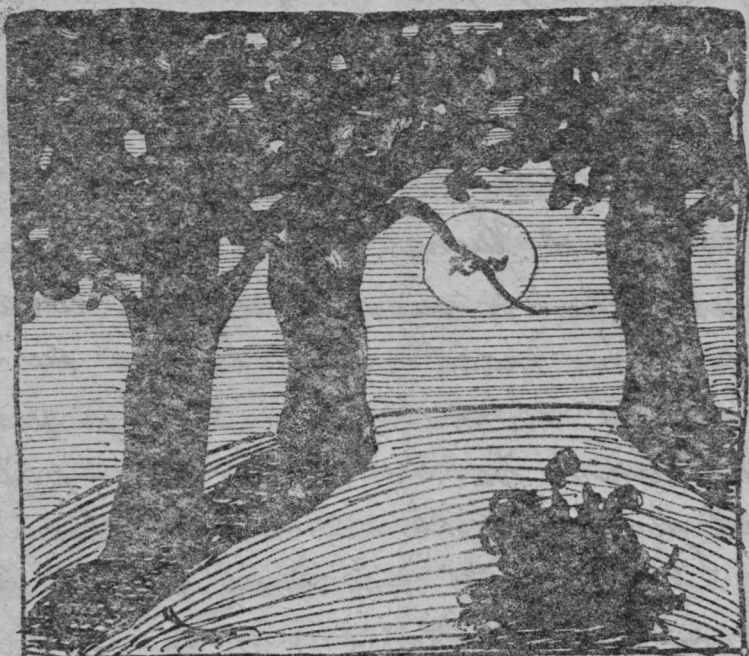
Tormkond tarvitab kindlat kodukoonda, kus töötamiskohad ja viisid ning liikmete kohustused, kuu ka elamisreeglid ette nähtud. Sotsiaalselt toetab koosolek seda ettepanekut ning tormkonna juhatus asus kodukoonda kokkusaadmisel.

Kui tähtsad on töötunnid ja loengud noormeeste seas, seda taunitas ka H. L. Marley, kes neid alati sotsiaalselt soovitas, ning ise ka ne mõtted, mitte reetle rõhunevad loengud ettepannud. Üksa pikema mõtte avaldusena tekkis rõhune arvamus tihedama pidada loengud ja etteanded.

Usulise elu soovaks on ühendus Jumalaga. Ühes tavalis sidemuses meil on ainult palve. Sama palve on meil jäuallikaks, kust võime hooata väge endale ja armavennale. Tähtis on ka palve venna eest, kes võitleuses viibib ja venna eest kes töötamas Issanda viinamäel. Mitmed võitlejad meilt seast on tihiti kui murtnud, puudub palvenende eest. H. L. Marley soovitas siis, et tormkonna liikmed seaks endale ühise palve seleti korda, kus aset leiaks kõik meie võitlejad ja töötajad, ning mitmesugused Jumalariigi tööharud.

Pärast lühikest puilitundi jäädgi palvesse, kus selgesti oli tunda Jumala Vaimu tööd koosolejate noormeeste seas.

Yesus armastas noorimehi, kõik need Haldea maa kalamehed, kes tema järele käinud jättes kõik maha, olid noored. Tema

sa vainneõjuttustasid mulle
pahust, mida otsisin - sa rääki-
sid oma Loojast, kelles ka
rahu leitsin ~ ~ ~ ~

tahab praegu veel noorimehi võitlema ama-
ristilõpu alla. Noored võitlejad! jägge siisma,
võideldge, ning koguge uusi ja uusi võitlejaid!

Reis Koeru.

^{11/1} Kolmekuninga reede õhtul sõitsime väga ⁹ kesi
mitmed ühes, et Jumal meile hää tee ja ilma
annab, sest sula oli viinud lume ja reete. Kasse
jõudis ja mõnes maad värske lumega, kui valge
vaibaga kaetud, oli meil rõõm suur ja südant
täitis tänutunne Isa vastu, kes meie palveid
kuulnud ja meie usku kinnitanud oli.

Ilgas reesort, mis meie linnalastele nii
haruldane ja sellepärast väga lõbus oli. Õhku
oli värske, ilm sula. Kärnaga kaetud puud
olid isäräris ilusad. Mõnes meie suurt Jumala
hõnust, kuis ilus laulis tahmata süda ja suu:
"Suur Jumal, kui ma näen, mis Sa võik loonud,
suis peab mee hing sind kiitma lauluga suur
oled Sa, suur oled Sa!"

Koerus võtsid meid sohalikud usklikud
noored lauluga vastu; kus meie koos nendega
Jumalat tänada ja temalt uusi õnnistusi või-
sime paluda. Süda õo oli läbi, kui omi õõsor-
teritesse lässime. Kolmekuninga päeval laulsid

lauljad kirikus Jumalateenistuse ajal. Kõõmsalt ja puhtalt kõlasid eutsed Issanda viinamäe tööle siriku misjonipüha puhul. Pärast jumalateenistust oli koosolek leeritoas. Ohtune koosolek oli määratud neli versta emaloluasse õrvita vana mõisahoonesse, kus suur mõisasaal tungri ruumis faas oli. Ka seal võisime kuulutada kõnede laulude ja deklamatsioonidega oma õnnistegijat. Laulsime veel uues mõisahoones valitsejale ja mõisasaanikule, kus me ka enam meie ühingu sühist ja tööst võisime rääkida. Läbi metsa tagasi kullis valisime ilusa lumega ja härmaga rästud keuse, panime küünlad süle ja seistes, põlvitades ehk istudes ümber keuse laulsime: "Nõel karjastel väjal..." Keused lumega rästud, mille küünalde tuled sätestama panid. Jõulukehvad, mis varaselt kuid südamest kõvareisusesse kõlastid, lasid tunda enam, kui kunagi enne Petlemma õõ sügavust ja pühadust.

Yälle oli mõõda siidaoõ, kui puhkama heitsime. Yärgmisel päeval käisime aleviõ vht haiget õde vaatamas, keda lauludega kõõmustada ja koos Jumalõ sõnast ja palvest jõudu võisime võtta. Oli jällegi koosolek leeritoas. Päev ajal satme ka aega metsa mõnna, kus meie võõmu ja imestusehüüded võidu kõlastid, ei ole osanud endile ette kujutada seda ilu, mis pakub härmaga rästud mets päikesel

valgel. Pundsume endid vabana, rõõmsaina, sest
oli unustatud Tallinn, võitlus, vaev ja töö...

Õhtusel koosolekul leeritaas põlenid süün-
lad jõulupuul, suulsorme rõõmsaid jõululaule ja
evangeeliumi, võisime veel kord läbi elada oma
hingel jõuluõhtut. Klusturid süünlad puul- veel
üks deklamatsioon kustavaist süünlaist, lahkumise-
kõne, jumalagajätmise laul- ja meie viimane koos-
olek oli lõppenud.

Klusesonite juure olid kogunud mõningad kohalikud
noored, kus me ühis nendega tehtud tööd Au Issanda
hooleks jätta võisime.

Lähinus õõ ühis sellega lahkumisetund. Mõõdas
oli armas koosviibimine, väljas ootas meid õõ, ees hall
igapäevsus, võitlus ja vaev ja töö... Südamisse asus
kurbtustunne ja igatsus päeva järele, kus ei ole
enam lahkumist. Veel üks südamlik jumalaga-
jätmine ja asusime regedele. Hobused liüksid,
veel tuli meiega mõned samunud „Klusesoni papa“
meile noortele jõudu ja Issanda õnnistust soovi-
des Tema jälgedes käimises. Viimane jälle-
gemise hüüe- ja nutud saatjad ning sõitjad,
võttes kallist mälestust ja uut jõudu igapäeva-
sesse olu raasa.

Kõnõhtu ärkamistulekust Eestisse.

Väike tuba on saubajaid juba tungit täis, need rüüa ja rüüa avaneb üks ja teine külma käest astuvad need tupp. Kõhugi pingotstele ehk serna siire leiavad nad veel kitsast ruumi.

Vind Harald Dahl kõneleb omas ühin-
gus, kuidas ärkamine Eestisse tuli. Üks uue laine
teise järel on üle kodumaa käinud ja vanast
ajast peale. Alguses paganlike usk mitme jumala
ja pooljumalaga. Seal tulid Saksa kaupmehed,
raudriiulid ja nendega piiskop, kes ristiusku rüü-
lutas ühes käes mõõk, teises rist. Vägivalla valitsejad võitsid

elule ning taxistas igat viisi Österblomi teed.
Karm oli viimisel; sõrk teed olid kinni; kin-
ni oli tee, mis edasi viis, kinni ka tulnud tee,
kinni, kinni tee paremat kätt, kinni ka pa-
hemat kätt — kuid lahti oli tee, mis rües viis ja
seda teed tarvitas Österblom. Tä langes põlvili
ning... võitis.

Holmi aastal tähtsast Issanda sõna kuulutades rask-
pimedat rahvast. Oli märgata edu: ümbrised hõnged
olid hünastaja vastu võtnud, paljusid hõnged täi-
tis sõrri igasugus Jumala sõna järel. Põlvemaja uu-
mised olid sõrri jäänud ning koolidele peeti
metsas lahtre laeva all, kus kate ja vahel löö-
tud laua tükke kantides oli. Järgi metsas 1876
aasta Nelipühki pühade ajal sõrri eumenage-
mata asi-hõnged tulid hulganähtiselt, leid-
sid rahku ning ei väsimud siis rüetuste andmis-
tes Issandale. Nuis rüe laime — ussiärkamised
voolasid kodumaa põnnale.

See laime ei jäänud aruuses, kate
aasta pärast tuli terve laime, siis kolmas, neljas-
üks suurem ja sügavamale ulatavam, kui eelmise.
Üle saare tähtsast Püha Varm. Issand oli oma töö-

aiata - nooit misjonääri Österblomi tarvitatud...

Kõneleja väkis.

Veel tükk aega istuvad varisuses kuulajad. Nende mõtted olid väikel Vormsi saarel, kus Issand oma vägevust imelikult andis tunda. Tema oskab murda kaks siidameid.

Islustu sõjast ruumist välja ei märganud külma. Nägin sadanduid käsi, mis viites illestõlgetult olid Vormsi saarel, nägin noot Österblomi põlvsti metsas, üksi oma Jumalaga.

Pimeduses on Vormsi rahvas - Issand lubi armastuse valgusega.

Armastuses uskelend meie seas, pimeduses mees hinged meie sees. Nad võitlemas maailma järele jänkavate ihade vastu, võitlemas oma enese vastu.

"Issand, anna ärkamist pimedale rahvale, sõnataid palves Österblomi huuled.

Paluge, kes suudab: "Issand anna ärkamine meie esikole!"

Mina usun, ja usu ka võitlev hing - Issand ei armasta meid vähem kui Vormsi rahvast.

Veel võitlust, kannatust, palveid - Tä tuleb süs...

L. E. O.

Teated ja kroonika.

14 jaanuaril peeti ühingu korraldne peaseosolek, mida juhatas J. Saar, ja sekretäari lauas istusid C. Veske ja S. Sder. Esimuse punktis võeti vastu 1922a ülevaade, teises sinnitati 1923a. eelarve, kolmandas võeti uus ühingu põhikirii vastu, milles väikesed parandused vastu võeti. Neljandas valiti teiseks abiesimeheks H. Pitejaan ühes hääl. Viendas oli, et iga tegev-lüge maksab 5 mks. suus liidu huuss. Kõrpus soovitati tarvilikkus, et iga asakond maal hakkaks te- gutsema ühinguuna, mis annaks laiemad tegevus- püürid.

- 2 -

Maigi teiste läbi on kuulda, peeti 14. juuniori vastu- võttes ühingu väikese teohtu 21. jaanuaril s. a. Üheline on, mis sest ei teatatud ühingu häälkandja tarnetusele, kes alles kohustatud oma esitajaga in- formeerima sääl.

- 1 -

28 jaanuaril peeti ühingu noorus-vaimulike õhtu, mis rahva poolt laialdast osavõttu näis saa- rat. Motlematus teoks tuleb aga lugeda veelollide soori varast lahkimist, mis kuulajate tühele- panu oma peale tõmbas, ning koosolekut segas.

- 1 -

4 veebruaril korraldati Nõmme Ev. Luthruse kirii- kus nooruskoosolek ühes laulu ja veelollide sooriga.

18

19

20

21

22